

vilde have nogen som helst Betydning for Landbruget, vilde redde det ud af dets fortrykte Stilling, det forekommer mig at være ganske klart. Man maa navnlig erindre dette: man tvinger ikke alle de nuværende Kreditforeninger til at gaa ind i denne Bank; det er en frivillig Sag, og nogen stor Kærlighed til Hypotekbanken er der ikke til Stede hos Kreditforeningsbestyrelserne. Dette fremgaar af den Resolution, de have vedtaget. Hvem er det, der fornemlig kan tænkes at ville gaa ind i Hypotekbanken? Er det de solideste, de, som have deres Reserverfond, som aldrig have haft Tab paa deres Banter, og hvis Kredit er grundfæstet? Nej; det vil fornemlig blive de Kreditforeninger, hvis Vederhæftighed er mindre anerkendt, som søge gennem Indtrædelse i Hypotekbanken mulig at vinde en større Kredit, end de hidtil have haft. Hvis Hypotekbanken imidlertid navnlig i Begyndelsen skulde komme til at omfatte særlig de mindre vederhæftige Kreditforeninger, saa tror jeg ikke, at dette vilde bidrage til at give Hypotekbanken Anseelse eller til at aabne et gunstigt Marked for dens Obligationer her i Landet eller i Udlandet. Der er Mjst hos Kreditforeningerne til at indtræde i en Hypotekbank, og det er høist begribeligt. Der er to Grunde dertil, som ligge saare nær. Den ene er den, at efter Lovforslaget skulle disse forskellige Kreditforeninger være underkastede Kontrol og Revision af Hypotekbankens Bestyrelse. Det er naturligt, at de Kreditforeninger, som mene hidtil at have bestyret deres Sager godt, ikke synes om, at Hypotekbanken nu skal paase, at de overholde deres Statutter og i det hele bestyre deres Sager ordentligt. Der er dernæst en anden Grund, og det er den, at der skal være solidarisk Ansvar til Stede mellem alle Interessenter i Hypotekbanken. De rigtig grundmurede Kreditforeninger, som have et stort og rigeligt Reserverfond, som ikke have lidt noget Tab, og som ikke have Grund til at frygte noget Tab, kunne umulig synes om at faa Solidaritet sammen med en hel Del andre Kreditforeninger og eventuelt komme til at bøde for andre Kreditforeningers Synder. Man har jo dog haft Etsempel her i Landet paa, at ogsaa Kreditforeninger kunne gaa fallit. Kan man da undre sig over, at de fuldt solide Foreninger ikke støtte om at træde ind i en Hypotekbank, i en saadan Solidaritet med de usolide?

Da jeg, som sagt, mener, at der paa ingen Maade kan siges at være en praktisk Trang til en Lov som denne, da det er tvivlsomt, om ikke en saadan Indførelse af en Slags Statskontrol vil virke forstyrrende

ind, vise sig uheldig over for den paa dette Omraade hidtil fyldestgørende private Virksomhed, og da jeg endelig og navnlig maa anfse det for saare uheldigt, hvis man vilde bibringe Folk rundt om i Landet den Tro, at der ved Tilvejebringelsen af en saadan Hypotekbank vilde ske noget, som i Virkeligheden vilde være af betydende Gavn for Landbruget, kan jeg ikke stemme for denne Lov.

Ordføreren (M. Sørensen): Jeg maa meget beklage, at vi ikke under denne Sags for øvrigt meget langvarige Behandling her i Rigsdagen have haft Lejlighed til at høre den kyndige Vejledning, som det ærede Medlem fra Biborg (Klein) kan give. Det er jo for Sagens Skyld noget uheldigt, at det meget ærede Medlem først i den ellefte Time har villet give os de Raad og den Vejledning, som han her tror, at vi trænge til. Lad mig for øvrigt sige det ærede Medlem, at for mit Vedkommende er det tidligt nok, fordi de Grunde, som det ærede Medlem fremførte, ikke ere af den Slags, som man kan kalde ny Grunde. Det er alt sammen noget, som andre tidligere have sagt mod Hypotekbanken, ikke en eneste ny Grund er kommen frem — det skulde da være den, at det var en Agrarlov. Derfor vil jeg ogsaa forbigaa alle de andre Grunde, som jeg kender saa godt, og kun sige et Par Ord om dette med Agrarloven. Det ærede Medlem er mod den som Agrarlov. Jeg tror ikke, i og for sig, fordi den en Gang er bleven kaldet saadan, men fordi det ærede Medlem tror, at den bliver en Skuffelse. Og hvori vil saa denne Skuffelse efter det ærede Medlems Mening komme til at ligge? Den vil komme til at ligge deri, at Laantagerne høist ville tjene 1 pCt., saa 1 pCt. højere Laan, end de hidtil have faaet. Men naar det ærede Medlem mener, at Skuffelsen efter hans Beregning kommer til at bunde deri, at naar en Laaner hidtil har faaet 97 pCt., saa vil han nu, hvis Hypotekbanken kommer i Orden, saa 98 pCt., tror jeg, at det er en Skuffelse, som Laantagerne Landet over ville finde sig i med stor Sindssro. — Til det ærede Medlem fra Fredensborg (S. Page) vil jeg kun sige dette, at naar han mente, at Staten ikke maa gøre Laan for lette, saa maa Meningen jo dermed være den, at Staten paa ingen Maade maa hjælpe til, at Laanene kunne blive billige. Letheden maa nemlig ligge i Billigheden, thi det er lige saa let at faa Laan nu, som det vil være, naar Hypotekbanken kommer, og dette med Letheden kan altsaa ikke forstås anderledes, end at det er Billigheden, der tænkes paa. Jeg finder nu, at naar